

Je moet wel kunnen willen

↑ DOOR MIRJAM STUIJ

“Tussen willen en kunnen sporten zit een heel groot gat”, aldus Maud in een interview voor ons recente rapport *Sport in de eerste jaren van het moederschap*. Met een baby en een peuter plus een man die veel van huis is, heeft Maud het sporten sinds ze moeder is “nooit meer serieus” opgepakt. Terwijl sport, vooral voetbal, altijd heel belangrijk in haar leven was.

Ik merk dat ik blijf hangen bij het onderscheid dat Maud maakt tussen ‘willen’ en ‘kunnen’ sporten. Dat kom ik vaker tegen. Bijvoorbeeld in beleidsstukken waarin het doel staat om randvoorwaarden te verbeteren, “zodat sporten en bewegen voor mensen die willen meedoen ook mogelijk is”.

Dat klinkt heel logisch: zorgen dat mensen kunnen sporten, zodat degenen die dat willen dat ook gaan doen. Een invalshoek die goed past bij het breed gedragen ideaal van individuele keuzevrijheid in onze samenleving. Toch vraag ik me af of dat onderscheid wel zo gemakkelijk is als het klinkt.

Maud geeft aan dat ze op de spaarzame momenten zonder kinderen niet “de behoefte” heeft om nog een uur te sporten. Ze wil dus niet, of niet genoeg. Maar iets later in het gesprek vertelt ze over haar knieblesure, opgelopen ruim voordat ze kinderen had. Die weerhoudt haar ervan om te voetballen, juist omdat ze kinderen heeft: het risico op een nieuwe blessure durft ze niet aan. Terwijl ze het voetballen erg mist.

Dit voorbeeld laat zien dat onze keuzevrijheid niet losstaat van onze sociale relaties en onderlinge afhan-

kelijkheden. In de levensfase met jonge kinderen is dit vrij duidelijk: jonge kinderen zijn bij uitstek afhankelijk van anderen. De verhalen in ons rapport laten zien dat ‘kunnen’ en ‘willen’ sporten vorm krijgt in het geheel van belemmeringen en stimulansen. En dus heel gelaagd is.

Maar ik durf te wedden dat er veel meer voorbeelden zijn waar het verschil tussen ‘niet kunnen’ en ‘niet willen’ sporten niet zo helder is. Van een afstand is een oordeel soms makkelijk: sommigen willen niet sporten, of niet genoeg om te regelen dat ze het ook kunnen. Een gesprek, zoals met Maud, kan dat inzicht maar mooi doen kantelen. ●

Mirjam Stuij is senior onderzoeker bij het Mulier Instituut.